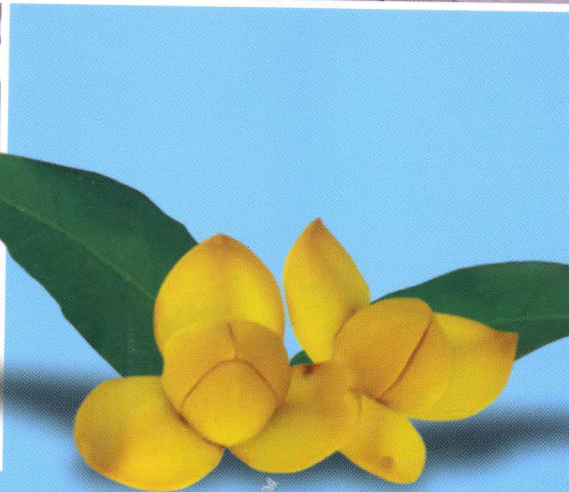

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุ

ผู้ดูแลที่เป็นทางการ
และแนวทางในการประกันคุณภาพ
ในประเทศไทย

ศิริพันธุ์ สาสัตย์
(บรรณาธิการ)

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

บทที่ 1	ผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุ	1
	1. ความเป็นมาและความสำคัญ	1
	2. ความต้องการผู้ช่วยดูแล	2
	3. ระบบผู้ดูแล	2
	4. การใช้คำเรียกผู้ช่วยดูแล	7
บทที่ 2	ผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทย	9
	1. ที่มาและความจำเป็นของผู้ช่วยดูแล	9
	2. หลักสูตรการฝึกอบรม	14
	3. การออกไปอนุญาตสถาบันการฝึกอบรม ทั้งในภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา	25
	4. การรับรอง ติดตามผล และการกำกับควบคุมคุณภาพหลังการฝึกอบรม	28
	5. การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน สาขาอาชีพการดูแลผู้สูงอายุ	30
	6. คุณภาพการดูแล	30
	7. ขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ช่วยดูแลในแต่ละระดับความสามารถ ทั้งระบบอาสาสมัครและผู้ดูแลอาชีพ	33
	8. การรักษาสถานภาพผู้ช่วยดูแลให้คงอยู่อย่างมั่นคง ตลอดจนความก้าวหน้าในวิชาชีพ	35
	9. อุปสงค์และอุปทานของผู้ช่วยดูแลต่อจำนวนประชากรสูงอายุที่ต้องการผู้ดูแลในอนาคต	36
	10. การจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสม	40
	11. คำถามที่ควรหาคำตอบ	41
	12. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42

บทที่ 3	ผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุในประเทศแคนาดา	45
1.	ที่มาและความจำเป็นของผู้ช่วยดูแล	45
2.	หลักสูตรการฝึกอบรม	46
3.	การออกใบอนุญาตสถาบันการฝึกอบรม และอนุมัติหลักสูตรโดยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	49
4.	การรับรอง ติดตามผล และการกำกับควบคุมคุณภาพหลังการฝึกอบรม	50
5.	ขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ช่วยดูแลในแต่ละระดับความสามารถ ทั้งระบบอาสาสมัครและผู้ดูแลอาชีพ	50
6.	การรักษาสถานภาพผู้ช่วยดูแลให้คงอยู่อย่างมั่นคง ตลอดจนความก้าวหน้าในวิชาชีพ	51
7.	อุปสงค์และอุปทานของผู้ช่วยดูแลต่อจำนวนประชากรสูงอายุที่ต้องการผู้ช่วยดูแลในอนาคต	51
8.	การจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสม	52
9.	คุณภาพชีวิตในการทำงาน	52

บทที่ 4	ผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุในประเทศสหราชอาณาจักร	53
1.	ที่มาและความจำเป็นของผู้ช่วยดูแล	53
2.	หลักสูตรการฝึกอบรม	56
3.	การออกใบอนุญาตสถาบันการฝึกอบรม และอนุมัติหลักสูตรโดยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	58
4.	การรับรอง ติดตามผล และการกำกับควบคุมคุณภาพหลังการฝึกอบรม	59
5.	ขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ช่วยดูแลในแต่ละระดับความสามารถ ทั้งระบบอาสาสมัครและผู้ดูแลอาชีพ	62
6.	การรักษาสถานภาพผู้ช่วยดูแลให้คงอยู่อย่างมั่นคง ตลอดจนความก้าวหน้าในวิชาชีพ	64
7.	อุปสงค์และอุปทานของผู้ช่วยดูแลต่อจำนวนประชากรสูงอายุที่ต้องการผู้ช่วยดูแลในอนาคต	64
8.	การจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสม	65

บทที่ 5	ผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุในประเทศสหรัฐอเมริกา	69
1.	ที่มาและความจำเป็นของผู้ช่วยดูแล	69
2.	หลักสูตรการฝึกอบรม	71
3.	การออกใบอนุญาตสถาบันการฝึกอบรม และอนุมัติหลักสูตรโดยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	72
4.	การรับรอง ติดตามผล และการกำกับควบคุมคุณภาพหลังการฝึกอบรม	72
5.	ขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ช่วยดูแลในแต่ละระดับความสามารถ ทั้งระบบอาสาสมัครและผู้ดูแลอาชีพ	73
6.	การรักษาสถานภาพผู้ช่วยดูแลให้คงอยู่อย่างมั่นคง ตลอดจนความก้าวหน้าในวิชาชีพ	73
7.	อุปสงค์และอุปทานของผู้ช่วยดูแลต่อจำนวนประชากรสูงอายุที่ต้องการผู้ช่วยดูแลในอนาคต	74
8.	การจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสม	74
บทที่ 6	ผู้ช่วยดูแล : ประเด็นปัญหาที่พบในประเทศไทย	75
1.	หลักสูตรการฝึกอบรมทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน	76
2.	การออกใบอนุญาตสถาบันการฝึกอบรมและอนุมัติหลักสูตร	77
3.	การรับรอง ติดตามผล และการกำกับควบคุมคุณภาพหลังการฝึกอบรม	78
4.	ขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ช่วยดูแลในแต่ละระดับความสามารถ ทั้งระบบอาสาสมัครและผู้ดูแลอาชีพ	79
5.	การธำรงรักษาผู้ช่วยดูแลให้คงอยู่และมีความก้าวหน้าในอาชีพ	80
6.	อุปสงค์และอุปทานของผู้ช่วยดูแลต่อจำนวนประชากรสูงอายุที่ต้องการการดูแลในอนาคต	81
7.	การจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสม	81
8.	ข้อเสนอแนะ	81
บทที่ 7	การประกันคุณภาพการศึกษาผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุ	85
1.	การประกันคุณภาพการศึกษา	85
2.	ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา	87
3.	การประเมินคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา	88

4. องค์ประกอบและดัชนีในการประเมินคุณภาพ	88
5. รูปแบบของการประกันคุณภาพ	89
6. ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพ	90
7. การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาผู้ช่วยดูแลในประเทศไทย	100
บทที่ 8 รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุของประเทศไทย	103
1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุ	103
2. รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุทั้งในและต่างประเทศ	104
3. การพัฒนาดัชนีชี้วัดของระบบคุณภาพการจัดการศึกษาผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุ	105
4. รูปแบบการประกันคุณภาพผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุของประเทศไทย	119
5. การประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุของประเทศไทย	123
6. สภาพปัญหาอื่น ๆ	125
7. ความต้องการของผู้ช่วยดูแล	125
บทที่ 9 ประเด็นในการอภิปรายและข้อเสนอแนะ	127
1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุ	127
2. รูปแบบการประกันคุณภาพผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุ	128
3. คุณสมบัติของผู้ที่สมัครเข้าอบรมหลักสูตรผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุ	130
4. หลักสูตรในการอบรมผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุ	131
5. การติดตามผู้ที่สำเร็จการศึกษา	132
6. การนำรูปแบบการประกันผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุไปประยุกต์ใช้	134
7. ข้อเสนอแนะ	134
บทที่ 10 สรุปและแนวโน้มในการพัฒนา	137
1. ความต้องการการดูแลของผู้สูงอายุ	137
2. นโยบายที่เกี่ยวข้อง	138
3. ใครคือผู้ช่วยดูแล	139
4. หลักสูตรการฝึกอบรม	140

5. ปัญหาที่พบ	141
6. การประกันคุณภาพผู้ช่วยดูแล	143
7. การศึกษาการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพผู้ช่วยดูแล	144
8. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	146
9. การดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ และแนวโน้มในการพัฒนาผู้ช่วยดูแล	148
ภาคผนวก	151
ภาคผนวก 1 รายชื่อหลักสูตรผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุในระดับต่าง ๆ	153
1.1 หลักสูตรการฝึกอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	154
1.2 หลักสูตรการฝึกอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุ หลักสูตรทางไกล กระทรวงศึกษาธิการ	159
1.3 หลักสูตรการฝึกเสริมทักษะผู้ดูแลเด็กและผู้สูงอายุ กระทรวงแรงงาน	161
1.4 การฝึกเตรียมเข้าทำงานหลักสูตรวุฒิบัตรพัฒนาฝีมือแรงงาน ผู้ดูแลเด็ก และผู้สูงอายุ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน	163
1.5 (ร่าง) หลักสูตรอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	167
1.6 หลักสูตรอาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์	169
ภาคผนวก 2 พระราชบัญญัติและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	173
2.1 พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550	174
2.2 รายชื่อสถานฝึกอบรมผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุ	179
2.3 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐาน โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา หลักสูตรของโรงเรียน พ.ศ. 2546	182
2.4 การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน สาขาการดูแลผู้สูงอายุ	187
ภาคผนวก 3 ประกาศ และคำแนะนำที่เกี่ยวข้อง	195
3.1 ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน เรื่อง วิธีการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และการออกหนังสือรับรอง ว่าเป็นผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพ การดูแลผู้สูงอายุระดับ 1	196
3.2 ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน เรื่อง มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพการดูแลผู้สูงอายุ	198

3.3	ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน เรื่อง คุณสมบัติของผู้เข้ารับการทดสอบ สาขาอาชีพการดูแลผู้สูงอายุ	203
3.4	ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ 6)	204
3.5	คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง แนวทางการควบคุมการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ ที่บ้าน พ.ศ. 2553	205
	บรรณานุกรม	211
	ดัชนี	217
	ประวัติผู้เขียน	235

